

COM COCREAR NOUS USOS DE LA BIBLIOTECA ESCOLAR?

GUIA PRÀCTICA

Per dissenyar projectes senzills i concrets que facin avançar la biblioteca i la millora educativa del vostre centre

MARTA ROIG | ANNA JUAN

1a edició: febrer 2018

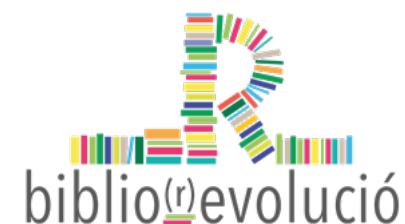
©Fundació Jaume Bofill, 2018

Carrer Provença, 324

08037 Barcelona

fbofill@fbofill.cat

www.fbofill.cat

Autoria:

Marta Roig Pagès i Anna Juan Cantavella

Coordinació de continguts: Àlex Cosials i Mireia Mas

Direcció: Fathia Benhammou

Consell assessor de la crida: Mònica Baró, Jaume Centelles i Carme Fenoll

Il·lustracions: Iuris.doc

Disseny i maquetació: elevenadworks.com

ISBN: 978-84-947888-3-3

Les activitats proposades en aquesta guia han estat inspirades del material d'IDEO Design Thinking for Libraries, www.designthinkingforlibraries.com

Reconeixement – CompartirIgual (by-sa) - Internacional: Es permet l'ús comercial de l'obra i de les possibles obres derivades, la distribució de les quals cal fer-se amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

La crida **Biblio(r)evolució** compta amb la col·laboració de:

BIBLIOMÈDIA
Àmbit de treball de la Federació de Moviments de
Renovació Pedagògica de Catalunya

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

gretel.

PRESENTACIÓ DE LES AUTORES

Michèle Petit, en el seu apassionant llibre *Lecturas: del espacio íntimo al espacio público*¹, parlant de la por que en certs moments poden generar els continguts dels llibres (i sobretot d'aquells destinats als infants), exposava però que el que més por fa “és el propi gest de la lectura, que constitueix un distanciament, una forma de desviar-se (...). Els lectors i les lectores irriren perquè no es pot exercir massa ascendent sobre ells, perquè escapen.” I és aquesta capacitat de desviar-se, de trobar dreceres no marcades o de buscar camins propis que ens ofereix la lectura, la que està a l'origen de la nostra passió per aquesta i de la nostra obstinació per les biblioteques escolars.

Unes biblioteques escolars que concebem no simplement com espais on emmagatzemar la saviesa que creiem que hem de transmetre als nostres infants, sinó com agents amb molta potencialitat per aprofundir en les petites revolucions educatives que s'estan portant a terme a l'actualitat en molts centres, per a treballar en la integració dels diferents col·lectius que configuren una comunitat educativa i, sobretot, per a democratitzar el saber, possibilitant l'accés lliure a la cultura a tots els infants, sigui quina sigui la seva condició social. Unes biblioteques escolars doncs, que pensem com eina política, punt de partida per iniciar aquests camins propis que només una lectura crítica del món possibilita i que un “*espai poblat de llibres*” -com diria Teresa Colomer² - facilita.

Aquesta guia està concebuda com una eina per pensar en les possibles revolucions que podem introduir als nostres centres a través d'un canvi de mirada sobre la biblioteca escolar i sobre les possibles pràctiques que se'n poden derivar. L'hem pensada com una guia que us acompanya en tot el procés de disseny d'una acció centrada en treballar les pràctiques que es poden desenvolupar des de la biblioteca escolar. Esperem que us sigui útil i suggeridora!

MARTA ROIG I ANNA JUAN

---

¹ PETIT, Michèle (2001). *Lecturas: del espacio íntimo al espacio público*, México: FCE.

² COLOMER, Teresa (2005). *Andar entre libros: la lectura literaria en la escuela*, México: FCE.

VOLEM AGRAIR A TANTS!

De seguida que vam començar a gestar aquesta crida en el nostre context vam trobar el suport d'Amical Wikimedia, el Grup Bibliomèdia de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica, el Màster de Biblioteca Escolar i Promoció a la Lectura (UAB-UB), el CLIJCAT-Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil, el Col·legi de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, la Fundació PuntCAT, el Gremi de Llibreters de Catalunya i el Grup Gretel.

Així mateix, desitgem fer extensible el nostre agraïment als membres del consell assessor de la crida: Jaume Centelles, Mònica Baró i Carme Fenoll.

A l'Escola Orlandai, l'Escola Jesuïtes del Clot i a l'Institut Menéndez Pelayo per compartir les seves experiències i inspirar-nos, a través dels seus i les seves bibliotecàries: Mariona Trabal, Óscar Cabo i Carlos Ortiz.

I a l'Oriol Ripoll per fer-nos reflexionar tot jugant.

Benvinguts a la crida Biblio(r)evolució!

SUMARI

La guia *Com cocrear nous usos de la biblioteca escolar? Guia pràctica per dissenyar projectes senzills i concrets que facin avançar la biblioteca i la millora educativa del vostre centre* està dividida en tres blocs:

PRESENTACIÓ

Hi trobareu una petita contextualització per comprendre la guia: d'on ve? Què proposa? I com fer-ne ús?

BLOC 1: Benvinguts a la Biblio(r)evolució!

Hi trobareu el marc conceptual i els principis inspiracionals de la guia, les evidències que sustenten el procés de transformació i els referents que us acompanyaran en moltes de les activitats proposades.

BLOC 2: Orientacions metodològiques

Hi trobareu exposat el funcionament de la proposta d'activitats, les diferents fases que configuren el procés, la descripció dels documents clau que anireu treballant durant les activitats, quin serà el paper de la mentoria en l'elaboració del vostre projecte i alguns consells que us ajudaran a fer del procés de cocreació un camí ple de reptes i de descobertes.

BLOC 3: Proposta d'activitats

Preparades? Aquí trobareu totes les activitats que us ajudaran a guiar el vostre propi itinerari de treball per tal que el procés de cocreació arribi a bon terme.

PRESENTACIÓ

Benvinguts/es a la guia *Com cocrear nous usos de la biblioteca escolar?* Aquest document s'ha concebut com una eina clau de la **Crida Biblio(r)evolució**, del programa Educació Demà de la Fundació Jaume Bofill.

La crida **Biblio(r)evolució** és una iniciativa dirigida a centres educatius que desitgin repensar els usos de la biblioteca escolar a través de la cocreació de microprojectes que parteixin de les necessitats i horitzons dels centres participants per a...

- contribuir a una educació integral i significativa de l'alumnat
- donar suport al professorat
- apoderar a les famílies del centre
- i catalitzar la transformació i millora del centre educatiu.

Voleu participar en la construcció d'una educació més conscient, més activa, més personalitzada, més respectuosa, més inclusiva, més transformadora, més compromesa i més significativa? Inicieu una biblio(r)evolució!

PRESENTACIÓ

QUÈ US PROPOSEM?

Acompanyar-vos en un procés creatiu i col·laboratiu per repensar els usos de la vostra biblioteca escolar, en base a les necessitats i horitzons del vostre centre.

Ajudar-vos a anar més enllà! A partir de dinàmiques que generin un debat ric sobre el potencial de la biblioteca escolar, no pensant només en les funcions intrínseques que se li suposen, sinó com a agent de transformació.

Donar-vos eines per a pensar de forma radical i diferent els usos que podria assumir la vostra biblioteca, cocreant solucions inspiradores.

COM FER ÚS D'AQUESTA GUIA?

Us proposem dues vies:

- Utilitzar aquesta guia de treball en el marc de la participació del vostre centre educatiu a la crida oberta ***Biblio(r)evolució***, beneficiant-vos així de la formació, la mentoria d'un expert i del debat i la reflexió impulsats per la crida.
- Implementar aquesta guia de forma autònoma, lliure i gratuïta, repensant els usos i models de la biblioteca escolar quan ho considereu oportú ja que, tot i que és un document de treball per als centres educatius participants a la crida, també ha estat dissenyada per ser un recurs obert, àgil i útil per a tota la comunitat educativa interessada en reflexionar al voltant dels usos de la biblioteca escolar.

1

BENVINGUTS A LA BIBLIO(R)EVOLUCIÓ!

INTRODUCCIÓ

Des de fa un temps, són molts els centres, els professionals i les institucions culturals i educatives que estan vivint una revolució. Una revolució que sovint es sent de manera urgent i imparabile i que, al mateix temps, necessita aturar-se per poder pensar i preguntar-se: què estem fent? Quins són els reptes i les necessitats del nostre centre?: la personalització dels aprenentatges? La integració de les alfabetitzacions múltiples? L'equitat i la cohesió social? El treball per projectes?...

Són molts els reptes que se'ns plantegen i moltes les oportunitats que s'obren, en un moment que qüestiona els paradigmes que regien el nostre fer i que s'obre a nous possibles. Nous possibles que comencen a transformar les formes d'organització dels nostres centres, que obren aliances amb agents de l'entorn, que canvien el rol del docent, la concepció d'allò que significa aprendre, el lloc que ocupen les famílies... I un llarg etcètera.

I és en aquest context de revolució i evolució ple de reptes, de preguntes i d'oportunitats que neix la biblio(r)evolució. Una biblio(r)evolució que busca integrar la biblioteca escolar com un agent revolució individual, col·lectiva i educativa. Una biblio(r)evolució que us convida a impulsar un debat profund, transversal, participatiu i compartit sobre els possibles nous usos i models de la biblioteca escolar. Una biblio(r)evolució que vol esdevenir un moviment que impulsi i visibilitzi el potencial de la biblioteca escolar com un servei actiu, aliat del canvi i la innovació educativa.

No es tracta de canviar o innovar perquè sí, ni perquè toca. Estem convençudes de la importància de la biblioteca escolar com espai simbòlic i com agent al servei de les necessitats i horitzons dels centres per garantir, entre d'altres, un entorn lector als qui no van néixer envoltats de llibres, per proveir de referents diversos a tota la comunitat educativa, sigui quin sigui el seu context sociocultural, per formar una ciutadania culta, lliure i crítica amb independència de la seva condició social.

Esperem que aquest repte us resulti tan inspirador com a nosaltres i que, totes plegades, fem de la biblio(r)evolució un procés de reflexió, on compartir, des de les experteses i els dubtes, des de les mirades més centrades i les més marginals, des de les certeses i els possibles, un camí ple de petits projectes que posi les bases per a nous usos i models de la biblioteca escolar. Pensant no tant en les biblioteques del futur sinó en aquelles que tenen un futur perquè formen part activa de la vida de cadascun dels nostres centres.

Esteu preparades? **Benvingudes a la biblio(r)evolució!**

BUFEN VENTS DE CANVI

El món viu immers en un canvi profund, ràpid i continu i el sistema educatiu no està al marge d'aquest procés global. La tercera primavera pedagògica que descriu Carbonell³ sacseja amb força el sistema, fent aflorar noves necessitats i fórmules organitzatives i desdibuixant fronteres que abans semblaven inamovibles:

- Moltes escoles busquen construir projectes propis, més o menys disruptius, en funció de diferents paràmetres i a l'esguard de programes i projectes d'innovació promoguts per una amalgama d'entitats de naturalesa molt diversa.
- Hi ha centres que aposten per trencar amb la divisió per nivells i per matèries i s'imposa el treball per projectes i competències, etc. Com assegura Durban⁴ “La base de la innovación educativa en este momento ya no se focaliza en el uso de las herramientas y recursos digitales sino en los cambios metodológicos y en la transformación de la organización escolar. [...] La escuela necesita un modelo organizativo que contemple la docencia compartida y el trabajo interdisciplinar, grupos docentes que trabajan desde distintas disciplinas pero no desde contenedores estancos, o parcelas curriculares, sino a partir de establecer proyectos de aula o de etapa compartidos”.
- Els docents avancen cap a un rol proper al del mentor, tutor o acompanyant. S'abandona progressivament el llibre de text com a base dels aprenentatges i es posa l'èmfasi en l'aprenentatge rellevant i amb sentit i en les competències, per damunt dels continguts clàssics. L'alumnat guanya un protagonisme actiu. I les seves preguntes o els reptes proposats pel professorat es comencen a situar a l'inici dels projectes.

---

³CARBONELL, Jaume (2016). “Les tres primaveres pedagògiques” a *El Diari de l'Educació*: <http://diarieducacio.cat/les-tres-primaveres-pedagogiques/>

⁴DURBAN, Glòria (2017). “La biblioteca y el cambio educativo: un binomio irresistible. Actualizando el modelo de implementación de las bibliotecas escolares.” a *Bibliotecaescolar.info*:

PER QUÈ... LA BIBLIOTECA ESCOLAR?**PERQUÈ**

les transformacions actuals en el marc de la comunitat educativa estan generant noves necessitats a les quals la biblioteca pot respondre, posicionant-se com un **agent catalitzador del canvi i la millora educativa:**

- la personalització dels aprenentatges
- la integració de les alfabetitzacions múltiples
- el treball per projectes
- la participació activa de l'alumnat en la construcció del coneixement
- l'accés a continguts de qualitat per al desenvolupament d'habilitats i competències
- el desenvolupament de curiositats intel·lectuals i hàbits de recerca
- la pràctica del pensament crític i creatiu
- la formació literària, la creació d'ambients lectors i nous models d'aprenentatge de la lectoescriptura
- l'accés a la cultura digital
- la necessitat d'espais i propostes per a l'aprofundiment
- el treball transversal i la docència col·lectiva i compartida
- la connexió amb l'entorn, la projecció i socialització dels aprenentatges
- l'equitat i la cohesió social.

1

BLOC 1:**BENVINGUTS A LA BIBLIO(R)EVOLUCIÓ!****PERQUÈ**

les possibilitats de la biblioteca escolar són infinites a l'hora de donar suport al professorat, apoderar a les famílies del centre i contribuir a una educació integral i significativa d'un alumnat amb interessos i necessitats diverses.

PERQUÈ

una revolució educativa que compti amb models diversos però actius i integrats de biblioteca escolar és una revolució que connecta els alumnes amb el patrimoni cultural i científic que els explica i ens explica. És una revolució que estimula la dimensió social i comunitària del centre. És una revolució que facilita l'aprenentatge personalitzat i desenvolupament individual, més enllà de les temàtiques que l'aula o el currículum proposi en cada moment. És una revolució que estimula intel·lectualment a tota la comunicat educativa. I és, en definitiva, una revolució que té la possibilitat d'anar molt més lluny.

PERQUÈ

una **revolució educativa** que compti amb les biblioteques escolars serà, sens dubte, una revolució **més inclusiva i més profunda**.

Però per tal que la biblioteca escolar pugui assumir aquests reptes és indispensable disposar d'oportunitats per aturar-se, reimaginar-la i construir nous models de futur. És per això que aquesta Crida té clar que el debat no és sobre quin és el futur de les biblioteques escolars, **sinó discutir, reflexionar i imaginar quines són les biblioteques escolars que tenen futur, partint de les realitats de cadascun dels centres**.

PERÒ, SOBRE QUÈ PARLEM QUAN PARLEM DE BIBLIOTECA ESCOLAR?

En aquest procés de reimaginar la biblioteca escolar, sovint emergeixen models diversos i molts dubtes. Com podem avançar cap a la construcció de nous usos de biblioteca escolar, sense oblidar-nos de quina és la seva essència?

Una sala plena de llibres més o menys organitzats és una biblioteca? Depèn. Podem considerar que el conjunt de racons de lectura que tenim a les aules són la nostra biblioteca? Depèn. Un programa d'activitats i accions d'animació a la lectura és un projecte de biblioteca? Depèn.

Però de què depèn? De què depèn que una biblioteca puguem considerar-la una biblioteca? Aquest conjunt de qüestions que són aparentment tan simples, amaguen en el seu sí algunes consideracions que ens semblen importants per avançar.

Maria Bohigas (2017), en un article publicat al web de l'Associació de Mestres Rosa Sensat ja assenyalava: "Una biblioteca necessita dues coses sense les quals caldrà canviar-ne el nom: un fons de llibres nodrit per les diverses disciplines intel·lectuals i no subjecte a la immediatesa sinó a la perspectiva del temps, i un personal capaç de guiar els usuaris en la seva exploració de la cultura escrita". Aquesta consideració implica pensar en dos eixos bàsics a l'hora de

pensar en què pot ser una biblioteca escolar. La **col·lecció**, que ha de ser fruit d'una selecció pensada i elaborada en base a uns criteris determinats, per tal que respongui a les necessitats intel·lectuals i d'imaginació dels infants i la comunitat escolar a qui va dirigida; i una tasca de **mediació**, que implica una organització de la col·lecció en l'espai (pensada en base a la mobilització del fons), però també una planificació prèvia de tot un seguit **d'activitats i projectes per dinamitzar la col·lecció, al servei dels objectius educatius i de centre**. L'existència o l'absència d'aquests dos eixos comporta l'existència o absència d'allò que podríem descriure, de forma mínima, com a biblioteca escolar.

En aquest sentit, la importància doncs, no rau tant en les dimensions de la col·lecció o de l'espai on aquesta està disposada. Pot existir una biblioteca escolar en centres que no comptin amb l'espai físic d'una biblioteca central, però sí amb una col·lecció repartida entre les aules i a altres racons del centre, sempre i quan aquesta col·lecció hagi estat pensada a nivell global de centre, estigui organitzada i compti amb un pla de mediació i circulació. I pot donar-se el cas que centres que comptin amb l'espai de biblioteca escolar, disposin només d'una col·lecció obsoleta, desconnectada del treball de les aules i sense cap pla de mediació que sigui, en realitat, no una biblioteca sinó un petit cementiri de llibres mig oblidats.

Una biblioteca escolar...

és **una col·lecció** de recursos en moviment

que es configura
s'organitza
es distribueix
es gestiona
es dinamitza
i s'ofereix

amb l'objectiu de respondre a les necessitats i horitzons del centre i al desenvolupament de la seva comunitat educativa.

I el **conjunt d'accions** que desenvolupa amb aquestes finalitats és l'essència del seu servei.

Qualsevol **projecte biblio(r)evolucionari** hauria de tenir en compte, doncs, la concepció de la biblioteca escolar com:

- un servei actiu, orientat al desenvolupament individual i col·lectiu de tota la comunitat educativa,
- integrat a la dinàmica quotidiana del centre,
- que s'articula a partir d'una col·lecció o un fons viu i construït en base a uns criteris en revisió constant,
- i que pot oferir-se des d'un espai propi anomenat biblioteca, estar distribuït per les aules i altres racons del centre, o combinar les dues possibilitats.

1

BLOC 1:

BENVINGUTS A LA BIBLIO(R)EVOLUCIÓ!

PER QUÈ CENTRAR-NOS EN ELS USOS DE LA BIBLIOTECA ESCOLAR?

Perquè estem convençudes que crear de forma col·lectiva nous usos, pràctiques i models de biblioteca escolar és la forma més ràpida i profunda d'arribar a l'alumnat, al personal docent i a les famílies, de transformar la realitat de l'escola, i d'articular i visibilitzar, des de la pràctica, un model de biblioteca escolar nou, al servei de les necessitats i els horitzons de cada centre.

Perquè la biblio(r)evolució entén la biblioteca escolar no només com un espai físic amb una col·lecció de documents, sinó com **un espai simbòlic i com un servei actiu, aliat del canvi i la innovació educativa**, que pot esdevenir:

AGENT DE **REVOLUCIÓ EDUCATIVA**

AGENT D'**EQUITAT, PARTICIPACIÓ I COHESIÓ DE LA COMUNITAT** EDUCATIVA

AGENT **DINAMITZADOR CULTURAL** DEL CENTRE

LABORATORI PER PROMOURE I LIDERAR UN CENTRE LECTOR

AGENT **D'IMPULS I PARTICIPACIÓ ACTIVA A LA CULTURA DIGITAL**

PER QUI VULGUI SABER-NE MÉS...

Si voleu anar més enllà, a continuació llistem algunes referències de documents o articles que creiem poden ser del vostre interès. Cadascun dels documents va precedit d'una petita explicació que dóna pistes sobre el seu contingut.

Són molts els que consideren que la presència d'una biblioteca viva i activa pot suposar una revolució de les formes d'aprendre i viure l'escola. La biblioteca escolar és, de fet, un recurs educatiu reconegut i reivindicat per organismes de prestigi internacional com la IFLA o la UNESCO a través de documents tan importants com el Manifest o les Directrius:

Manifest de la UNESCO per a les biblioteques escolars (1999)

Disponible a: http://www.cobdc.org/publica/manifestos/manifest_esc.html [Consulta: 21/01/2018].

Directrius IFLA/UNESCO per a la biblioteca escolar (2002)

Disponibles a: <https://www.ifla.org/files/assets/school-libraries-resource-centers/publications/school-library-guidelines/school-library-guidelines-ca.pdf> [Consulta: 21/01/2018].

IFLA School Libraries Guidelines, 2nd ed. (2015)

Disponibles a: <https://www.ifla.org/publications/node/9512?og=52> [Consulta: 21/01/2018].

Departament d'Ensenyament (2013). *Directrius i estàndards per a les biblioteques dels centres educatius de Catalunya*.

Disponibles a: http://www.cobdc.org/publica/directrius/biblio_centres.pdf [Consulta: 21/01/2018].

En aquest mateix sentit, algunes de les recerques internacionals més agosarades, com la de Williams, Wavell i Morrison (2013), que creua les dades de models d'arreu del món tant diversos com Canadà, Escòcia, Anglaterra, Holanda, Noruega, Nigèria, Uganda, Hong Kong o Pakistan, identifiquen els factors més decisius per tal que la biblioteca escolar pugui desplegar el seu potencial i incidir de forma significativa sobre el rendiment acadèmic dels estudiants:

WILLIAMS, Dorothy; WAVELL, Caroline, and MORRISON, Katie (2013). *Impact of school libraries on learning: critical review of evidence to inform the Scottish education community*. Aberdeen: Robert Gordon University, Institute for Management, Governance & Society (IMaGeS).

Disponible a: <https://openair.rgu.ac.uk/bitstream/handle/10059/1093/Williams%20Impact%20of%20school%20libraries%20on%20learning%20SLIC.pdf?sequence=4> [Consulta: 21/01/2018].

Per centrar la mirada en el nostre context i analitzar l'evolució de les nostres biblioteques escolars, en els darrers anys l'article "Bibliotecas escolares, a pie de página" d'Inés Miret i Mònica Baró pot ser un bon punt de partida.

MIRET, Inés; BARÓ, Mònica (2017). "La biblioteca escolar, a pie de página" a *La lectura en España: Informe 2017*. Madrid: Federación de Gremios de Editores. Disponible a: http://www.fge.es/lalectura/docs/Miret_y_Baro_127-138.pdf [Consulta: 21/01/2018].

Ara bé, com podem desenvolupar una biblioteca escolar en base a un model que li permeti desplegar tot el seu potencial? Sovint la complexitat organitzativa dels centres, les dinàmiques de treball establertes des de fa temps, i la manca de reflexió sobre l'impacte que el centre espera que tingui la biblioteca escolar en limiten el seu potencial. L'especialista Glòria Durban comparteix nombroses reflexions sobre aquestes i d'altres qüestions als seus articles:

DURBAN, Glòria (2017). "Cruzando caminos entre necesidades y potencialidades (utilidades). Mirando la biblioteca escolar des de dentro de la escuela." *Bibliotecaescolar.info*, 14 de mayo. Disponible a: <http://bibliotecaescolarinfo.blogspot.com.es/2017/05/cruzando-caminos-entre-necesidades-y.html> [Consulta: 21/01/2018].

Amb el desig de proporcionar als centres educatius unes pautes de diagnosi de les seves biblioteques, que els permetin conèixer les seves fortaleses i debilitats, així com ajudar-los a enriquir allò que ja fan, va néixer una de les eines més completes d'avaluació de la biblioteca escolar:

MIRET, Inés; BARÓ, Mónica; MAÑÀ, Teresa; VELLÓSILLO, Inmaculada (2011). *Bibliotecas escolares entre interrogants?: Eina d'autoevaluació: Preguntes i indicadors per millorar la biblioteca*. Madrid: Ministerio de Educación y Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Disponible a: <https://sede.educacion.gob.es/publiventa/d/15133/19/0> [Consulta: 21/01/2018].

Atès que aquesta no és una bibliografia exhaustiva sobre l'àmbit de biblioteques escolars per a més informació i accés a recursos i materials de referència podeu consultar el web del programa **Puntedu** del Departament d'Ensenyament:

2

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES

CRIDES
EDUCACIÓ
DEMÀ

DE QUÈ VA AQUESTA GUIA?

Voleu dissenyar noves experiències des de la vostra biblioteca escolar però no sabeu com començar?
Us agradaria convertir aquest agent en un veritable motor de transformació educativa?
Busqueu fórmules per repensar de forma col·lectiva i participativa els usos i el model de biblioteca del vostre centre?

Aquesta és la vostra guia! Una eina que pretén **acompanyar** les comunitats educatives **en el disseny de petites solucions per a la biblioteca escolar** que obrin noves possibilitats, en un **temps acotat i de forma participativa**.

Us proposem fer un **replantejament profund** de la biblioteca. No es tracta només de fer petites millores per fer una biblioteca més amable, sinó de reflexionar sobre els objectius, les funcions i els rols que juga la biblioteca al centre per transformar-la en un agent central de la millora educativa.

En les següents pàgines trobareu orientacions, pistes i activitats per assolir aquest objectiu. Un conjunt de propostes que, a partir de tècniques i processos derivats del *design thinking*, podeu aplicar per **desenvolupar nous usos i models de biblioteca escolar més potents, integrats, vius i proactius**.

Us plantegem iniciar un projecte que involucri tota la comunitat i que integri el màxim d'interessos i expectatives per aconseguir col·lectivament respondre al repte plantejat, aprenent tant del procés de cocreació com dels resultats finals.

Confieu en la vostra capacitat creativa i innovadora i mantingueu la ment oberta. Formeu part del canvi, experimenteu tot el que pugueu durant el procés i inspireu-vos.

I recordeu! **Heu de construir el vostre propi camí. Volem que la guia sigui un document viu que us feu vostre:** feu totes les activitats o només les que us semblin més rellevants, afegiu debats... és el vostre procés de reflexió!

2

BLOC 2:

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES

QUINS PASSOS US PROPOSEM? FASES DE TREBALL

COMENCEM!

Constituiu el grup impulsor, emmarqueu el repte concret del vostre centre.
> Tenim un repte! > Com el podem abordar?

INSPIREM-NOS!

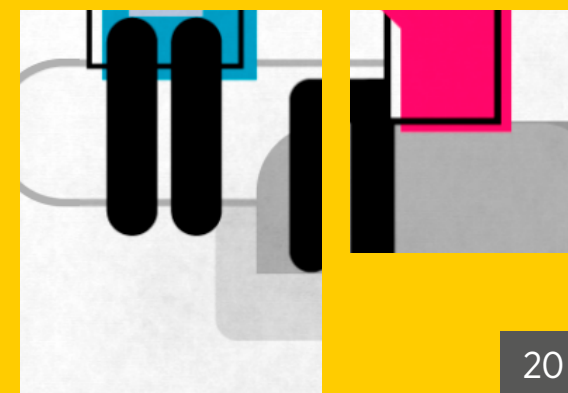
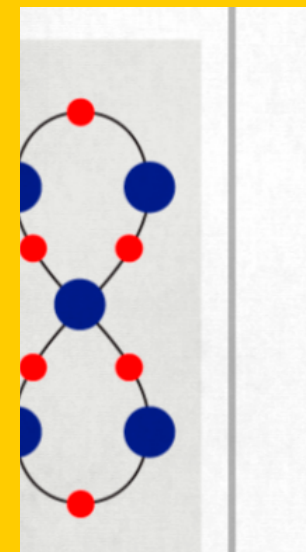
Descobriu totes les possibilitats que us obre el vostre repte! Investigueu bones pràctiques i aneu recopilant experiències que us inspirin.
> Tenim moltes idees! > Com les podem expressar, ordenar, interpretar...?

IDEEM I COCREEM!

Interpreteu i analitzeu totes les idees i concreteu-les en una solució, compartiu-la i modifiqueu-la a partir de la retroalimentació que us hagin ofert.
> Tenim una proposta! > Com la compartim i l'enriquim?

CELEBREM I COMPARTIM!

Presenteu la vostra proposta al món! Emboliqueu-la i comuniqueu-la des de l'alegria d'haver arribat fins al final.
>Tenim un canvi!> Quan i com l'implementarem?

QUINS SÓN ELS DOCUMENTS CLAU?

A banda de les fitxes de les dinàmiques o activitats que inclou aquesta guia, totes les fases compten amb uns documents clau:

- **Els cartells de fase:** la pàgina inicial de cada fase la podeu imprimir com un gran cartell per compartir amb tota la comunitat educativa l'etapa en la qual es troba la biblio(r)evolució i els objectius més immediats que abordareu.

Per exemple, podríeu penjar un gran cartell o construir un mural al vestíbul del vostre centre educatiu amb un titular ben destacat: “La nostra biblio(r)evolució!” i, a mesura que aneu avançant en el vostre procés de redisseny, anar-hi enganxant els cartells de fase per difondre i explicar la vostra aventura.

- **Els mapes d'allò que hem après:** per plasmar, recollir i compartir els coneixements més importants de cada fase.
- **Les check-lists: Tot a punt?** Petits llistats de tot allò que hem fet en cada fase, per assegurar-nos que estem llestos per passar a la següent.

Aprofiteu aquests documents per recopilar la informació que aneu generant, també us ajudaran a ser conscients de tot allò que heu anat aconseguint i esperem que us siguin d'utilitat a l'hora de fer partícip a tothom de la biblio(r)evolució que heu posat en marxa.

No us oblideu de sumar-hi fotos, petites captures de vídeo amb un telèfon mòbil i breus cròniques per difondre i compartir aprenentatges amb d'altres centres, docents i agents de la comunitat educativa. Per difondre-les **utilitzeu les vostres xarxes socials i les del vostre centre amb l'etiqueta #bibliorevolució.**

I, en la darrera fase, us demanarem un **breu escrit**, un **pòster** i un **vídeo senzill** resumint el vostre procés de treball i la proposta de nou ús que heu ideat.

EN QUÈ CONSISTIRÀ L'ACOMPANYAMENT DEL MENTOR/A?

Tots els centres participants comptareu amb el suport puntual d'un mentor/a que us assignarà l'equip de la Crida a l'inici del procés.

Al *toolkit* d'activitats, trobareu indicacions sobre les informacions que heu de transmetre-li per tal que pugui conèixer el vostre repte i les possibles idees o solucions amb les quals heu pensat.

El seu acompanyament consistirà en:

- Construir un vincle positiu i una relació de confiança i proximitat amb vosaltres, l'equip impulsor.
- Ampliar la creativitat i confiança del grup.
- Encoratjar-vos a escoltar veus diverses, a implicar com més gent millor i a prendre riscos.
- Compartir la seva experiència i coneixements.
- Inspirar i ajudar-vos a imaginar possibilitats alternatives.
- Vetllar pel tancament del procés i la concreció d'una proposta específica.

Segur que la seva mirada us ajudarà a anar més enllà però, **alerta!**

No oblideu que sou vosaltres els veritables protagonistes del procés, aquells que coneixeu en profunditat l'essència del vostre centre i els responsables de liderar i coordinar la biblio(r)evolució.

ALGUNS CONSELLS ABANS DE COMENÇAR

- **Creeu i planifiqueu el vostre itinerari**

La guia proposa un procés de treball intensiu d'aproximadament dos mesos.

Us aconsellem que l'equip impulsor es trobi un cop a la setmana. Aquesta dedicació hauria de ser suficient per a poder dur a terme tot el procés de forma completa. Si no us fos possible assumir aquesta periodicitat, escolliu una activitat per bloc i dissenyeu un itinerari adaptat a les vostres possibilitats.

Si esteu utilitzant aquesta guia com a participants de la crida, us proposem un calendari orientatiu per fases que podeu adaptar segons les vostres necessitats:

- > **Del 3 al 15 de març - Comenceu!**
- > **Del 15 de març al 15 d'abril - Inspireu-vos**
- > **Del 15 d'abril al 15 de maig - Ideeu i cocreeu**
- > **Del 15 de maig al 30 de maig- Celebreu i compartiu**

Si esteu aplicant aquesta guia de forma autònoma sentiu-vos lliures d'adaptar aquest calendari a la realitat del vostre centre.

- **Impliqueu a tota la comunitat educativa**

Us proposem crear i innovar de manera col·lectiva perquè sabem que la pluralitat d'idees permet enriquir projectes i sumar desitjos i coneixements. Per tal que això sigui possible, heu de crear espais d'escolta activa, de confiança i sobretot de gaudi. És important mantenir sempre un clima de respecte i col·laboració, on tothom se senti còmode aportant la seva opinió. Tothom pot sumar-se amb la seva veu i enriquir la biblio(r)evolució: alumnat, famílies, docents i altres membres de la comunitat educativa.

- **Col·laboreu amb altres**

Busqueu veus diverses més enllà del centre (CRP, biblioteca pública, entitats socioeducatives, llibreries, responsables municipals d'educació...). Segur que en la vostra comunitat compteu amb professionals i institucions que podran aportar-vos visions fresques i referències noves per resoldre el vostre repte. Moltes persones pensant alhora en un mateix objectiu és una oportunitat que no es pot deixar passar!

- **Difongueu i comuniqueu constantment**

Recordeu que per sumar els diversos actors en la iniciativa, la difusió i comunicació d'allò que feu és molt important. Podeu compartir el procés en el bloc de l'escola o crear-ne un d'específic, usar les xarxes socials com facebook i/o twitter, fer un pinterest amb totes les imatges que trobeu, instal·lar de manera permanent al vestíbul del centre un plafó que anunciï les novetats, encarregar a algú que faci fotografies durant tot el procés... Al *toolkit* us anirem fent petits recordatoris que us ajudin a no oblidar-vos-en.

- **Compartiu els nostres aprenentatges amb els altres centres que participen a la crida!**

Difondre el procés de cocreació és vital per a compartir aprenentatges amb altres centres, docents i agents educatius de la comunitat. Conèixer l'evolució de les propostes, així com els dubtes i les respostes que van sorgint, contribueix a generar connexions entre els diferents centres que participeu a la Crida. Utilitzeu les xarxes socials amb l'etiqueta **#bibliorevolució** per ensenyar-nos com aneu concretant el procés, per informar-nos sobre les contribucions que fa la comunitat, per demanar resposta sobre els dubtes que van sorgint, per buscar experts en temes concrets, etc. La vostra experiència pot ser llum per a molts d'altres que comparteixin inquietuds i horitzons.

2

BLOC 2:

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES

- **Recopileu evidències del procés!**

És important que documenteu tot el procés i guardeu tot el material que aneu creant. Els documents claus de cada fase us hi ajudaran. Podeu compartir tota aquesta informació utilitzant eines digitals col·laboratives (com per exemple, Google Drive, Dropbox o similars) per tal que tothom hi tingui accés i crear així un portafoli d'evidències. Tota aquesta informació us serà indispensable per avançar en la tria d'idees i en la concreció de la proposta final.

- **Trenqueu amb la rutina i atreviu-vos amb nous rols!**

Assignar i distribuir els rols us ajudarà a establir responsabilitats i fer emergir fortaleses: qui coordinarà el procés? Qui moderarà cadascuna de les activitats? Qui té l'entusiasme per dinamitzar les accions amb la comunitat? A qui li agradaria comunicar i difondre el procés? Qui serà l'enllaç amb el claustre? És interessant que aprofiteu les fortaleses de cadascú i que us dediqueu a allò que us agrada però no deixeu d'atrevir-vos amb reptes nous!

Us sentiu optimistes? A punt per aprendre?

Genial! **Comencem!**

3

PROPOSTA D'ACTIVITATS

3 COMENCEM!

En aquesta fase ens proposem:

- Crear l'equip impulsor de la biblio(r)evolució.
- Conèixer les motivacions i les expectatives que tenim a l'hora de repensar els usos i el model de la nostra biblioteca.
- I acotar i concretar el nostre repte.

Ens hi voleu acompanyar?

3

COMENCEU! ACTIVITAT 1:

FORMEM UN GRUP IMPULSOR SÒLID I DIVERS I ENS ORGANITZEM

Objectiu: constituir l'equip impulsor i organitzar-vos.

⌚ Durada: 1 h.

Participants: grup impulsor (docents, famílies i si s'escau, estudiants o altres membres de la comunitat).

Materials: 1 fotocòpia del full de rols per a cada participant, fulls en brut, bolígrafs i/o retoladors.

PART 1 - LA CONFIGURACIÓ DEL GRUP - ⌚ 30'

Tot i que els centres educatius que participeu a la crida, en la major part dels casos, ja teniu format l'equip que serà el motor del procés, us proposem recollir de forma ràpida la informació bàsica d'aquest equip.

QUI SOM:

Us recomanem que sigueu un **mínim de 3 persones i un màxim de 8** per assegurar l'operativitat dels processos de reflexió.

La tipologia de membres ha de garantir una certa representativitat de tota la comunitat educativa i hauria d'integrar com a mínim un representant de l'equip directiu, un del personal docent i un de les famílies.

Penseu també en la possibilitat de convidar a formar part de l'equip impulsor a d'altres agents de comunitat educativa i l'entorn com la biblioteca pública més propera, el centre de recursos pedagògics, un tècnic/a de l'ajuntament, un museu,... potser els agradarà acompanyar-vos!

3

COMENCEU! ACTIVITAT 1:

FORMEM UN GRUP IMPULSOR SÒLID I DIVERS I ENS ORGANITZEM

COMENCEU!
ACTIVITAT 1

	Participant 1	Participant 2	Participant 3	Participant 4	Participant 5	Participant 6	Participant 7	Participant 8
Nom i Cognom								
Relació amb el centre educatiu								
Dades de contacte								
Rol* (veure part 2)								

NOM DE L'EQUIP

Divertiu-vos imaginant-lo i escolliu-ne algun d'original que sentiu que us representa.

EL NOSTRE LEMA

Us ajudarà a fer visible l'horitzó amb el què treballau o la motivació que us ha empès a participar.

PART 2 - DETERMINEM ELS ROLS - ⌚ 30'

Aquesta activitat us ajudarà a visualitzar les funcions de l'equip i els rols que caldrà distribuir per tal que tot el procés funcioni, que la feina quedi ben repartida i que el procés esdevingui realment un procés col·lectiu.

Podeu seguir els passos següents:

1. Cada participant agafa una còpia d'aquest full de rols i retalla totes les targetes.
2. Llegiu la descripció dels rols en veu alta.
3. Cada participant va classificant les targetes en funció d'aquelles que s'adapten més a les seves habilitats o qualitats.
4. Poseu en comú i acordeu com us distribuïeu els rols. En el cas que sigueu menys persones que rols, podeu decidir que cada persona assumeixi més d'un rol, o pensar en altres persones que podríeu convidar a participar, a través d'un rol concret.

EL/LA GUIA

Responsabilitats:

Coordinar l'equip, conduir les sessions de treball, ocupar-se d'aconseguir el material necessari i gestionar espais o d'altres recursos.

Qualitats:

Coneixement de tots els membres de l'equip, capacitat de lideratge, poder de presa de decisions.

EL SR/A. DEL TEMPS

Responsabilitats:

A partir de les escaletes de les reunions i els plans de treball que s'acordin, controlar i gestionar el temps assegurant-se que l'equip progressa d'acord amb el calendari previst.

Qualitats:

Valora l'eficiència en l'execució de les tasques i que els projectes avancin a bon ritme.

EL/LA DOCUMENTALISTA

Responsabilitats:

Capturar el progrés de l'equip pas a pas, assegurant-se que la informació, que generen els diferents membres de l'equip o les accions que es duen a terme, estigui sempre accessible i organitzada.

Qualitats:

És organitzat/da, té el costum de "prendre notes" i guarda de forma lògica i metòdica les informacions diverses i dispars que generen els projectes.

EL/LA NARRADOR/A

Responsabilitats:

Capturar les emocions i la feina del grup i crear una història convincent i emotiva del projecte. Aquest rol és indispensable per comunicar el projecte al món exterior, sigui a través de la paraula, el vídeo, la fotografia o altres mitjans.

Qualitats:

Sap que la millor manera de comunicar és explicant una bona història. És capaç de reduir vàries idees i conceptes en una història suggeridora que fa que els altres s'asseguin a escoltar. Els altres la busquen per expressar idees d'una manera autèntica i empàtica.

EL/LA COMMUNITY MANAGER

Responsabilitats:

Difondre i comunicar tot el procés entre la comunitat educativa (famílies, docents, alumnes, pas, agents de l'entorn), i docents, escoles i agents externs. Podrà partir de tot el material que generi el narrador/a i de la informació que vagi recopilant el/la documentalista per generar els continguts que necessita per als diferents canals, eines i espais de difusió.

Qualitats:

Domini de les xarxes socials i habilitats bàsiques de disseny gràfic.

EL/LA CONNECTOR/A

Responsabilitats:

Clau en la fase d'inspiració i ideació per la seva capacitat de reclutar i buscar gent i experiències interessants pel procés. Ha de connectar l'equip amb els usuaris, experts i experiències de les que l'equip pugui beneficiar-se.

Qualitats:

Fa associacions ràpides entre idees i persones i sap que les experiències més inspiradores sorgeixen de converses senzilles amb la comunitat. És el centre de relacions i coneix molta gent diversa.

L'/LA INTÈRPRET**Responsabilitats:**

Ajudar a estructurar i reestructurar el projecte al llarg del procés i guiar les trobades de la fase d'inspiració cap a reflexions que generin idees. Traduir la investigació a preguntes que alimentin el procés, guiant el grup cap a reflexions profundes i evitant que l'equip passi immediatament d'una idea a una solució.

Qualitats:

Davant de l'ambigüitat és capaç de trobar vincles imprevistos. Sovint pensa en metàfores i adora la reflexió oberta i intel·lectual.

EL/LA SALTADOR/A**Responsabilitats:**

Apartar els obstacles del projecte amb l'objectiu de potenciar l'equip i ajudar-lo a ser productiu. Lluitar pel temps pensant en camins creatius i resolutius.

Qualitats:

És resolutiu/va i expert en desencallar conflictes. Per ell o ella no hi ha problemes petits o grans, simplement reptes per resoldre. Pensa sempre en el que és possible enlloc de pensar en les restriccions. És optimista i té carisma.

Recomanacions:

- Si els membres de l'equip motor no us coneixeu prèviament entre vosaltres, feu una petita dinàmica per trencar el gel abans de començar!
- Al final de l'activitat feu una foto del grup en una postura divertida i puleu-la a les xarxes socials amb l'etiqueta #bibliorevolució. L'aventura ha començat!
- Atenció, recordeu que podeu enganxar la foto en un mural a l'entrada del centre juntament amb un breu titular per compartir l'inici del procés i on també podreu afegir-hi moltes de les informacions que anireu generant!

3

COMENCEU! ACTIVITAT 2:

DEFINIU EL VOSTRE REPTE

COMENCEU! ACTIVITAT 2

Objectiu: definir i concretar el repte al què haurà de respondre el projecte.

⌚ Durada: 2 h.

Participants: grup impulsor.

Materials: fulls en brut, bolígrafs i/o retoladors.

El plantejament d'aquesta crida és explorar usos o pràctiques que situïn la biblioteca escolar com un agent de resposta a necessitats i prioritats del centre, que comptin amb un ampli consens. Aquesta activitat us ajudarà a plantejar un repte concret, motivador, clar, transformador i significatiu que interpel·li a tota la comunitat educativa!

PART 1 - QUINS SÓN ELS REPTES DEL NOSTRE CENTRE EDUCATIU? - ⌚ 30'

1. Col·lectivament feu un llistat dels reptes, problemes, mancances o oportunitats que us sembla que teniu com a centre (no com a biblioteca escolar!). - **15'**

Per exemple: l'equitat, la cohesió de la comunitat educativa i la participació de les famílies, la personalització dels aprenentatges, la implementació de noves metodologies i mirades pedagògiques, la introducció de les noves tecnologies a l'aula, la formació literària, la manca d'experiències culturals i científiques de l'alumnat fora de l'àmbit escolar,...

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

2. De tots els reptes anteriors acordeu els tres que considereu més importants. **15'**

Quins són els grans reptes del centre en aquest moment?

- 1.
- 2.
- 3.

PART 2 - ANALITZEM LA NOSTRA BIBLIOTECA! - 30'

3. A continuació us proposem una **anàlisi del punt de partida del vostre centre, en relació a la biblioteca escolar**, basat en els usos i les funcions que aquesta té en l'actualitat. Aquesta reflexió us pot ajudar a plantejar millor el repte de centre. Concretament us proposem estudiar:

- a. **Els usos actuals** de la col·lecció* de llibres i recursos del centre.
- b. **Les accions de mediació, activitats i projectes** que es duen a terme des de la biblioteca.
- c. Algunes **característiques de la col·lecció** del vostre centre.

*Entenem per col·lecció el conjunt de llibres i recursos d'informació de què disposa el centre en l'actualitat, es trobin en l'espai que es trobin, estiguin en l'estat que estiguin.

L'anàlisi dona una importància cabdal a la col·lecció. Tenint en compte que una biblioteca articula tot el seu servei i desenvolupa les seves funcions a partir d'un fons de recursos d'informació i lectura, de la mateixa manera que un museu ho fa a partir de les seves peces. Aquest plantejament permet que tots els centres, tinguin o no una biblioteca central en funcionament, puguin analitzar de quin fons disposen i quins usos li'n donen.

A) ANÀLISI DELS USOS ACTUALS

Respongueu les preguntes que se us plantegen en relació als usos actuals que te la col·lecció de llibres i recursos del centre.

Per part de l'alumnat:

• **A partir de quins materials i recursos d'informació l'alumnat construeix el seu coneixement?**

- Llibres de text i quadernets
- Materials elaborats pels docents
- Projectes d'editorials
- Fons de la biblioteca/centre
- Altres: _____

• **Quins són els orígens de les lectures que van construir l'itinerari lector de l'alumnat?**

- Biblioteques d'aula
- Lectures obligatòries
- Lectures aportades per l'alumnat
- Lectures seleccionades segons itineraris
- Altres: _____

• **L'alumnat disposa de la possibilitat d'accedir a lectures i recursos d'informació, més enllà d'aquelles que estan lligades al treball que se li proposa a l'aula?**

- Sí, durant els 30 min. diaris de lectura autònoma
- Sí, durant l'hora de biblioteca prevista per a cada grup
- Sí, a través dels materials de la biblioteca d'aula
- No
- Altres: _____

• **En quins contextos fa un ús més habitual dels fons del centre?**

- A l'inici de cada projecte transversal
- En moments puntuals, al finalitzar certes tasques
- Durant les estones de recomanacions entre alumnes
- Durant l'hora de biblioteca
- Altres: _____

Per part del personal docent:**• Quin tipus de recursos usa a l'hora de preparar la seva tasca docent?**

- Llibres de text i quadernets
- Projectes editorials
- Llibres de coneixements i de ficció
- Pàgines web, vídeos...
- Altres: _____

• I, d'on provenen?

- D'editorials
- Del fons de la biblioteca escolar
- Del fons de la biblioteca pública
- D'Internet
- Altres: _____

• Hi ha establert algun sistema per a l'organització i gestió dels recursos que fan servir?

- A través de seminaris monogràfics
- A través de clubs de lectura
- A través de reunions de claustre
- A través d'eines en línia
- A través de plafons i taulells informatius
- Altres: _____

Per part de les famílies:

- **El centre els ofereix l'accés a algun tipus de material o recursos per acompanyar/enriquir el desenvolupament personal i acadèmic dels seus fills/es?**

- Racó de pares a la biblioteca escolar
- Activitats i tallers per a les famílies
- Club de lectura amb les famílies
- Guies de lectures recomanades
- Maletes viatgeres
- Recursos al bloc de la biblioteca
- Altres: _____

- **El centre ofereix algun tipus de servei específic per a famílies i alumnat amb necessitats compensatòries?**

- Materials per a infants amb necessitats educatives especials
- Lots de llibres o maletes per a infants de famílies novingudes
- Acompanyament LECXIT
- Altres: _____

A nivell global de centre:**• En quins dels contextos següents es fa un ús habitual dels fons del centre?**

- Projectes d'aula o unitats d'aprenentatge
- 30 min de lectura
- Lectures guiades, lectures dialògiques, ...
- Estones de lectura lliure a l'aula
- Visites setmanals de les aules a la biblioteca del centre
- Préstec lliure i individual
- Bibliopati
- Bibliomaletes
- Altres: _____

B) ANÀLISI DE LES ACCIONS DE MEDIACIÓ

Assenyaleu si es duen a terme **accions de mediació, activitats i projectes** amb els objectius següents, **des de la biblioteca o a partir de la col·lecció de materials del centre:**

• **A partir de la col·lecció de materials del centre o des de la biblioteca, entesa com un agent de revolució educativa, es duen a terme accions, activitats i projectes...?**

- de suport al personal docent
- de suport a la implementació de metodologies innovadores
- per a facilitar i promoure el treball transversal i col·laboratiu dels docents
- relacionades amb les diferents àrees del currículum i els projectes de les aules
- en relació a projectes de centre (immigració, salut, ensenyament bilingüe, música, esport, mediació escolar, ...)
- d'orientació de la recerca
- Altres: _____

• **A partir de la col·lecció de materials del centre o des de la biblioteca, entesa com un agent de d'equitat, participació i cohesió, es duen a terme accions, activitats i projectes...?**

- per a grups amb necessitats d'accions compensatòries (per situació socioeconòmica, arribada recent, necessitats educatives especials, ...)

- que impliquin la participació de diferents col·lectius de la comunitat educativa
- Altres: _____

• **A partir de la col·lecció de materials del centre o des de la biblioteca, entesa com un agent de dinamització cultural, es duen a terme accions, activitats i projectes com per exemple...?**

- Exposicions al centre
- Conferències o tallers d'especialistes, en matèries diverses
- Organització de sortides culturals
- Concerts
- Clubs de cinema, jocs de rol i altres temàtiques
- Activitats amb connexió amb d'altres entitats de l'entorn
- Altres: _____

- **A partir de la col·lecció de materials del centre o des de la biblioteca, entesa com un laboratori per a promoure i liderar un centre lector, es duen a terme accions, activitats i projectes com per exemple...?**

- de difusió del fons entre l'alumnat, el personal docent i/o les famílies
- per orientar la tria de lectures de l'alumnat i/o el personal docent
- en connexió amb la biblioteca pública
- en connexió amb alguna llibreria
- Visites d'autors/il·lustradors/editors
- Visites a la biblioteca pública
- Visites a alguna llibreria
- Recitals o lectures en veu alta
- Tallers literaris o laboratoris de lectura
- Tallers d'escriptura
- Disseny de projectes literaris, amb els tutors o professors de llengua i literatura
- Altres: _____

- **A partir de la col·lecció de materials del centre o des de la biblioteca, entesa com un agent d'impuls i participació activa a la cultura digital, es duen a terme accions, activitats i projectes com per exemple...?**

- Sessions o materials per a difondre i conèixer apps de diferents temàtiques
- Clubs de lectura digital
- Tallers de programació
- Materials i tallers per a docents d'introducció
- Altres: _____

C) ANÀLISI DE LA COL·LECCIÓ

Marqueu amb una creu aquelles opcions que es corresponen amb la realitat actual del vostre centre en relació a la **configuració, organització i gestió de la col·lecció actual**:

Configuració de la col·lecció:• **Tipologia dels fons**

- Sobretot ficció
- Sobretot coneixements
- Equilibri entre ficció i coneixements
- També hi ha recursos electrònics seleccionats.

• **Recursos electrònics**

- Hi ha una col·lecció de recursos electrònics seleccionats accessibles en línia
- Cada docent selecciona i gestiona els seus propis recursos.

• **Nivell d'actualització i estat dels fons actuals**

- Fons força antics, obsolets i malmesos pel pas del temps
- Fons de compra recent
- Fons actualitzat, que inclou obres més antigues però vigents i en bon estat amb obres més noves.

• **Pressupost anual del centre per a noves adquisicions**

Quantitat estimada: _____

• **Origen del pressupost per a adquisicions**

- Pressupost del centre educatiu
- AMPA/AFA
- Altres: _____

• **Vies d'adquisició del fons**

- Editorials (via comercials)
- Llibreries especialitzades
- Llibreries de la zona
- Internet
- Donacions
- Altres: _____

- **Responsables de la tria dels fons que s'incorporen o s'esporguen**

- Docent referent-especialista
- Comissió de biblioteca
- Famílies
- Tutors, caps de de departament,... de forma autònoma a partir del pressupost assignat.
- Altres: _____

- **Criteris de tria i esporga**

- Preu
- Demandes de l'alumnat
- Demandes del personal docent
- Adequació a l'edat i els nivells lectors del centre
- Gustos dels responsables de la tria
- Els temes
- El pla de lectura de centre i la configuració d'un itinerari lector
- Política de col·lecció de centre
- Altres: _____

Organització de la col·lecció

• Distribució dels fons

- A les aules
- A la biblioteca central
- A la biblioteca digital
- Als departaments/Sales de mestres
- Al pati
- Al racó de les famílies
- Altres: _____

• Tractament tècnic dels fons

- Folre
- Teixell
- Catalogació automatitzada
- Catalogació o registre manual.

• Disposició dels fons en l'espai

- Majoritàriament en prestatges
- Majoritàriament en exposició (cobertes de cara)
- Combinació de fons en prestatgeries i fons en exposició.

• Organització dels fons

- Fons classificats i senyalitzats de forma normativa
- Fons organitzats i classificats a partir de criteris i categories pròpies
- Fons sense una classificació concreta.

• Accessibilitat dels fons

- Fons estan tancats i d'accés restringit, via una petició prèvia al responsable
- Fons disponibles a través d'un accés directe.

Gestió de la col·lecció**• Rotació del fons**

- Fons permanents/estàtics (en un mateix espai són els mateixos durant tot el curs)
- Fons rotatius i temporals (varien durant el curs en funció dels projectes en marxa, del pla de lectura, les novetats...).

• Interrelació amb la resta del fons del centre

- Fons independents que gestiona el responsable de cada espai
- Tots els fons del centre es gestionen de forma centralitzada (compra, catalogació,...) i circulen pels diferents espais del centre a partir, per exemple, d'un servei de préstec de llocs.

L'exercici que acabeu de completar us permet veure quina biblioteca teniu a nivell funcional.

Tant si sou un centre amb una biblioteca escolar en funcionament com si la voleu crear de zero, haureu vist que donar forma a la vostra biblioteca del futur passa, sí o sí per plantejar-vos algunes preguntes bàsiques:

- Per a què volem la biblioteca escolar?
- En quins contextos utilitzarem la seva col·lecció?
- Quins usos concrets li donarem i amb quines finalitats?
- ...

Lògicament aquestes preguntes poden tenir una resposta força estàndard quan parlem de màxims, però és evident, també, que el més probable és que no disposem de recursos per fer factible un projecte de màxims.

Aquesta realitat ens empeny a començar prioritzant usos concrets, usos que puguin tenir un impacte profund en la millora del vostre centre i que s'articulin a partir de microprojectes i múltiples accions.

Ho provem?

3

COMENCEU! ACTIVITAT 2:

DEFINIU EL VOSTRE REPTE

COMENCEU!
ACTIVITAT 2

PART 3 - ANALITZEM LA NOSTRA BIBLIOTECA! - ⌚ 30'

4. Ha arribat, doncs, l'hora de creuar l'anàlisi dels reptes de centre que heu fet a la part 1 amb l'anàlisi de la part 2. Formuleu 3 possibles reptes, en forma de pregunta, seguint, més o menys, l'estructura que us proposem: - **15'**

Com podríem...	(repte del centre en relació a la biblioteca)	.... per a contribuir	(repte/es globals del centre)?
1. Com podríem...			
2. Com podríem...			
3. Com podríem...			

Exemples

Com podríem...	(repte del centre en relació a la biblioteca)	.... per a contribuir	(repte/es globals del centre)?
1. Com podríem...	millorar la col·lecció i els seus usos	per a...	enriquir les possibilitats d'aprenentatge que els alumnes troben en el seu context familiar i sociocultural?
2. Com podríem...	facilitar el coneixement del fons i de l'escola al personal docent	per a...	millorar les pràctiques de lectura i aprenentatge a l'aula?
3. Com podríem...	promoure la lectura a casa	per a...	millorar els resultats dels/les alumnes?
4. Com podríem...	convertir la biblioteca en un laboratori de noves experiències de lectura i aprenentatge	per a...	que faciliti la innovació pedagògica i la millora del treball de les aules?
5. Com podríem...	introduir la literatura digital	per a...	actualitzar i complementar el pla lector actual?

Exemples

Com podríem...	(repte del centre en relació a la biblioteca)	.... per a contribuir	(repte/es globals del centre)?
6. Com podríem...	des de la biblioteca	donar suport a...	la implementació del treball per projectes?
7. Com podríem...	dissenyar una nova programació d'accions i serveis	que...	faciliti la cohesió de tots els agents de la comunitat educativa o que dinamitzi culturalment el centre i el connectin amb l'entorn?

Alerta!

- Si la pregunta del repte és massa àmplia (Com podríem millorar la biblioteca per millorar els resultats del nostre centre?) no arribareu a una solució executable! Si plantegeu una pregunta massa tancada o que ja contingui la solució correu el risc de limitar la generació d'idees, la participació i les tipologies de solucions.
- El repte ha de poder interpel·lar tota la comunitat educativa des d'una vessant propositiva. Intenteu que no parteixi d'un judici. Per exemple, "*Com podríem augmentar l'hàbit lector del personal docent per a...?*" parteix de la perspectiva que el personal docent no llegeix i, en part el fa culpable o responsable d'aquest fet. En canvi, la formulació "*Com podríem facilitar el coneixement del fons de l'escola al personal docent per a...?*", situa el repte a mans de la biblioteca i ens dóna més poder a l'hora d'afrontar el repte. Tenir-ho present us ajudarà, a més a més, a fer que tots els agents se sentin còmodes i cridats a participar de la construcció de possibles solucions.

3

COMENCEU! ACTIVITAT 2:

DEFINIU EL VOSTRE REPTE

COMENCEU!
ACTIVITAT 2

5. Passeu un petit test a cadascun dels tres possibles reptes que heu formulat en l'apartat anterior. - **30'**

REPTE 1: _____	1 (menys)	2	3	4	5 (més)
Quin potencial d'impacte creieu que pot tenir en el centre?					
És inclusiu i propositiu? Farà sentir còmodes i cridats a participar de la construcció de possibles solucions a tots els agents de la comunitat educativa?					
Té prou força i és prou obert com per suggerir solucions múltiples i variades?					
Sentiu que és possible i assumible abordar-lo al llarg de les properes 5-6 setmanes? (En aquest temps no es tracta d'implementar la idea sinó de concretar una acció que doni resposta al vostre repte)					
Us motiva i emociona poder treballar en aquest repte?					

3

COMENCEU! ACTIVITAT 2:

DEFINIU EL VOSTRE REPTE

COMENCEU!
ACTIVITAT 2

REPTE 2: _____	1 (menys)	2	3	4	5 (més)
Quin potencial d'impacte creieu que pot tenir en el centre?					
És inclusiu i propositiu? Farà sentir còmodes i cridats a participar de la construcció de possibles solucions a tots els agents de la comunitat educativa?					
Té prou força i és prou obert com per suggerir solucions múltiples i variades?					
Sentiu que és possible i assumible abordar-lo al llarg de les properes 5-6 setmanes? (En aquest temps no es tracta d'implementar la idea sinó de concretar una acció que doni resposta al vostre repte)					
Us motiva i emociona poder treballar en aquest repte?					

3

COMENCEU! ACTIVITAT 2:

DEFINIU EL VOSTRE REPTE

COMENCEU!
ACTIVITAT 2

REPTE 3: _____	1 (menys)	2	3	4	5 (més)
Quin potencial d'impacte creieu que pot tenir en el centre?					
És inclusiu i propositiu? Farà sentir còmodes i cridats a participar de la construcció de possibles solucions a tots els agents de la comunitat educativa?					
Té prou força i és prou obert com per suggerir solucions múltiples i variades?					
Sentiu que és possible i assumible abordar-lo al llarg de les properes 5-6 setmanes? (En aquest temps no es tracta d'implementar la idea sinó de concretar una acció que doni resposta al vostre repte)					
Us motiva i emociona poder treballar en aquest repte?					

3

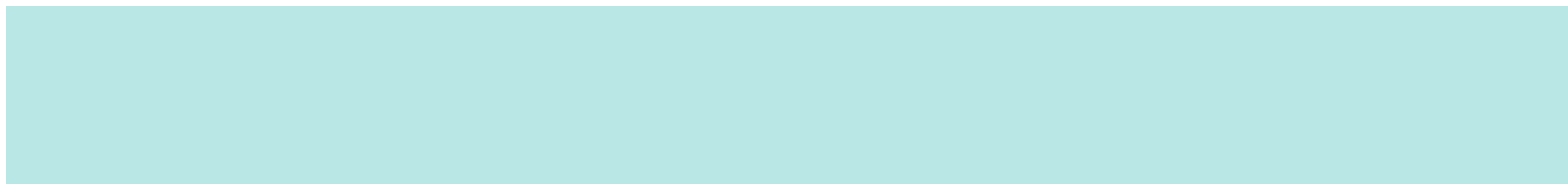
COMENCEU! ACTIVITAT 2:

DEFINIU EL VOSTRE REPTE

COMENCEU!
ACTIVITAT 2

En el cas que algun dels reptes no el sentiu prou fort, modifiqueu-ne la formulació fins que us hi sentiu còmodes.

6. Escolliu aquell repte que més us representa i us motiva i escriviu-lo en gran aquí! - 15'

Recomanacions:

- Vinga, ja podeu completar el vostre mural amb el repte que heu triat! Convideu a la vostra comunitat educativa a dir-vos què en pensa del vostre repte biblio(r)evolucionari. Per exemple, podeu deixar adhesius o post-its davant el mural perquè tothom pugui fer-vos arribar la seva opinió.

ABANS DE PASSAR A LA SEGÜENT FASE....

Coses que no podeu oblidar per a continuar:

• Elaboreu un mapa d'allò què heu après:

Plasmeu de forma gràfica i sintètica el procés de treball i la informació més important d'aquesta fase.

• Contacteu amb el mentor/a:

Ara que ja us heu constituït com a equip i que teniu el repte acotat seria interessant que escrivíssiu al vostre mentor o mentora per fer-li arribar. Segur que li farà molta il·lusió conèixer com us ha anat aquesta primera fase!

• Compartiu i difongueu que la biblio(r)evolució està en marxa!

Presenteu-vos com a equip al vostre centre i al món sencer i compartiu el repte amb el què començareu a treballar.

Podeu difondre amb l'etiqueta #bibliorevolució una foto de l'equip amb el nom i el lema i allò que heu aconseguit definir en aquesta primera fase: el repte!

• Tot a punt?

Si us és útil, reviseu aquesta llista per assegurar-vos que esteu preparades i preparats per passar a la fase següent!

- Heu configurat un grup de treball suficient, divers, organitzat i motivat.
- Teniu un repte clar, obert i motivador.
- Teniu recollides les fotos, els vídeos i la informació que heu generat.
- Heu difós l'experiència d'aquestes primeres passes amb la comunitat educativa i el món sencer.
- Teniu tota la il·lusió i la motivació com per continuar avançant.

3 INSPIREM-NOS!

Durant aquesta fase ens proposem explorar totes les possibilitats que ens obre el nostre repte! Recollir idees i explorar experiències inspiradores que ens ajudin a avançar en la construcció d'una acció que li doni resposta.

Què hem aconseguit fins ara? Definir un repte!

Què ens proposem? Recollir idees de com el podem abordar.

Objectiu: recollir informació que ens ajudi a imaginar possibles formes d'abordar i resoldre el repte.

🕒 **Durada:** 2 h (en funció del calendari previst, aquesta tasca es pot desenvolupar de forma intensiva i concentrada durant 1 setmana o 15 dies).

Participants: grup impulsor + totes aquelles persones a qui es determini entrevistar, observar, preguntar, visitar, ...
És important que aquesta acció impliqui a tanta gent com sigui possible, per tal que tothom se senti interpel·lat.

Materials: fulls en brut , bolígrafs i/o retoladors.

Per tal que pugueu imaginar quins nous usos podria tenir la biblioteca en relació al repte us caldrà, abans, indagar quina és la naturalesa del vostre repte. **Quines són les qüestions que afecten el repte que us heu plantejat? Quines són les necessitats de les persones en relació a aquest repte de centre? Quins nous usos de biblioteca escolar estan sorgint a altres centres educatius?**

PART 1 - ESCOLTEM A LA COMUNITAT - **1H** (de preparació més el temps que invertiu en fer les entrevistes)

Una de les millors maneres de conèixer el repte i de començar a explorar possibles solucions és escoltar a la gent que us envolta i especialment a aquells que estan relacionats d'una forma més directa amb el vostre repte.

1. Feu un llistat de les persones que voldríeu entrevistar i d'algunes de les preguntes que els hi voldríeu fer. - **30'**

Persones de la comunitat:

Per exemple: 3 docents, 3 alumnes i 3 famílies, algun professional extern al centre (bibliotecari/ària, llibreter/a, assessor/a LIC...)

-
-
-
-
-
-
-
-
-

Possibles preguntes:

Preguntes directament relacionades en com entenen elles el repte, però també vinculades amb aspectes de la seva vida diària i rutines que puguin aportar-nos informació de valor.

Exemple a partir d'un possible repte que fos: Com podria la biblioteca contribuir a la implementació del treball per projectes?:

- Quins són per a tu els reptes que suposa la implementació del treball per projectes?
- Què et preocupa i què t'il·lusiona d'aquest projecte de l'escola/institut?
- Què t'ajudaria en el teu dia a dia a avançar en la implementació d'aquesta nova metodologia?
- El repte: com creus que podria la biblioteca escolar contribuir a implementar el treball per projectes?
- Quin rol creus que hauria de jugar la biblioteca un cop implementada?
- Quines qüestions seria interessant que continués fent, quines hauria de replantejar o deixar de fer i quins serveis o activitats seria interessant que pogués incorporar?

2. Entrevisteu a les persones seleccionades. – 30' per entrevista

Un cop que us hagueu distribuït el llistat de persones a entrevistar entre tots els entrevistadors/es podreu iniciar el procés. Us oferim alguns consells que us poden ser útils per a les entrevistes:

- Acordeu quina informació bàsica necessitem de totes les persones entrevistades: Nom, relació amb el repte (per què l'hem triat per fer l'entrevista), relació amb el centre (docent, família, alumnat, etc.), ...
- Comenceu amb les preguntes més àmplies i obertes, per ajudar a obrir la conversa de manera que l'entrevistat se senti còmode.
- Escriviu unes 5 preguntes que us ajudin a aprofundir i comprendre les pors, esperances i ambicions de l'entrevistat/da en relació al repte. I, si cal, penseu en exemples o suggeriments de resposta per valorar com l'entrevistat podria rebre idees concretes que hagueu pogut tenir, en relació a alguna de les preguntes.
- Decidiu com recollireu el contingut de l'entrevista i quin material generareu: prendreu notes? En fareu un vídeo? Fareu fotos? Gravareu l'àudio? I com en fareu el buidat.
- Al final de l'entrevista intenteu esbrinar quines necessitats reals sent la persona entrevistada en relació amb el repte: què en pensa, què sent, etc. Aquestes impressions o *insights* us ajudaran a poder focalitzar encara més tant el repte com la possible solució.

3

INSPIREM-NOS! ACTIVITAT 3:

LA NATURALESA DEL REPTE

INSPIREM-NOS! ACTIVITAT 3

Podeu usar com a base per a les vostres entrevistes un **model** com aquest o bé crear-vos el vostre:

Nom de l'entrevistador/a:

Nom de l'entrevistat/da:

Relació amb el repte:

Relació amb el centre:

Lloc de l'entrevista:

---

5 Preguntes:

1.

2.

3.

4.

5.

3

INSPIREM-NOS! ACTIVITAT 3:

LA NATURALESA DEL REPTE

INSPIREM-NOS! ACTIVITAT 3

Impressions:

Què escoltes?

(hi ha algun tema o aspecte que considera clau i que repeteix constantment)

Què veus?

(la seva expressió corporal t'ha indicat alguna resistència o entusiasme en algun aspecte que hagi sortit a la conversa?)

Què sents?

(intuitivament què creus que el/la fa emocionar o neguitejar quan converseu sobre el repte?)

3. Reserveu-vos uns minuts després de cada entrevista per resumir i capturar allò que heu après. És important fer-ho immediatament després i anotar un màxim de 5 idees clau per entrevista. – **5' per entrevista**

El “top 5”

Entrevistat/a:

Relació amb el centre:

Relació amb el repte:

Idees clau	Tipologia de la idea (exemple: necessitats, pors, proposta...)
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

Recomanacions:

- **Planifiqueu-vos!** Acordeu prèviament qui entrevistarà a qui, com es convocaran als entrevistats i on es faran les entrevistes. Penseu en la possibilitat de **convidar** al propi alumnat del centre a fer de periodistes o entrevistadors! Pot arribar a ser un projecte d'aula interessant, parleu-ho al claustre!
- **Pregunteu de forma massiva:** traslladeu la pregunta del vostre repte de forma extensiva a tots els membres de la vostra comunitat educativa. Podeu fer murals als passadissos de l'escola, a la biblioteca, a les sales del personal docent i organitzar activitats amb els alumnes perquè aportin la seva perspectiva! Quan s'acabi el període recolliu:
  - Les idees que més es repeteixen
  - Les idees més sorprenents/originals
  - Altres idees interessants.

Ah! I no dubteu en compartir imatges dels diferents murals amb les idees agrupades a les xarxes socials amb l'etiqueta **#bibliorevolució**.

PART 2 - MIREM AL NOSTRE VOLTANT - ⌚ 1H

Una de les formes més fàcils d'aconseguir inspiració per a repensar els usos de la nostra biblioteca és veure i investigar què fan d'altres com tu. Us animem a cercar i descobrir pràctiques, properes o llunyanes, que us puguin aportar noves idees que us ajudin a solucionar el vostre repte.

4. Individualment, **reviseu el document *Us imagineu una biblioteca escolar...*** que trobareu al web de la crida. En aquest document podreu consultar un recull de pràctiques inspiradores classificades per les 5 dimensions d'aquesta crida. Senyaleu-vos aquelles que us semblin més suggeridores i, si en coneixeu d'altres, anoteu-ne alguna referència per poder-les compartir amb l'equip motor. **-20'**

5. **Visiteu algun lloc inspirador:** aneu a conèixer algun espai del què pugueu aprendre coses. No cal que sigui una biblioteca escolar o un centre educatiu, sinó que es pot tractar d'un lloc on aconsegueixen el que vosaltres voleu o que està especialment dedicat a treballar en el tema del vostre repte. Per exemple si teniu com a objectiu revolucionar culturalment el vostre centre, podeu visitar algun espai o entitat que estigui revolucionant culturalment el seu entorn (un centre cultural, una llibreria, un ateneu, un museu,...). **-40'**

Després de la visita o entrevista amb el personal de l'espai anoteu, de tot el que heu vist i sentit, les tres idees que considereu clau tenir present pel vostre procés de reflexió i creació en base a la tècnica A, E, I, O, U.

A

Activitats

Què estan fent les persones en aquest espai o entitat? Què hi passa?

E

Espais

Quin espai esteu observant? Com és? Què hi trobeu?

I

Interaccions

Com interactuen entre si les persones dins d'aquest espai?

O

Objectes

Quins objectes físics es troben a l'espai i com les persones els usen?

U

Utilitat

Basat en allò que heu observat quines noves impressions o coneixements útils i valuosos per al vostre repte heu obtingut? Observar aquest espai o entitat us ha generat alguna idea inspiradora?

6. **Visioneu els vídeos de les experiències** de biblioteques escolars que es van presentar a l'acte d'inici de la crida biblio(r)evolució per seguir inspirant-vos. Els podreu trobar a l'enllaç:

Recomanacions:

- Feu-vos fotos amb les persones entrevistades o bé dels espais visitats i piuleu a les xarxes socials una frase que vulgueu destacar i que de ben segur inspirarà també a altres centres educatius com el vostre. Ah! I no us oblideu d'incloure l'etiqueta #bibliorevolució!

3

INSPIREM-NOS! ACTIVITAT 4:

RECOLLIU, POSEU EN COMÚ I ELABOREU UN MAPA AMB TOTES LES IDEES I INFORMACIONS

INSPIREM-NOS!
ACTIVITAT 4

⌚ Durada: 2 h

Participants: grup impulsor

Materials: post-it de colors, pissarra o paper mural gros, bolígrafs i/o retoladors. Prèviament a la sessió caldrà recollir la informació recollida o generada en les diverses accions d'exploració realitzades.

Ara sí! Una vegada fetes les entrevistes, reviseu tot el material (notes, vídeos, etc.) perquè arriba l'hora d'analitzar totes les dades. Les conclusions a les què arribeu les podeu sintetitzar i plasmar de forma gràfica i sintètica en quadres, gràfics o fent un núvol de paraules clau, entre d'altres.

3

INSPIREM-NOS! ACTIVITAT 4:

RECOLLIU, POSEU EN COMÚ I ELABOREU UN MAPA AMB TOTES LES IDEES I INFORMACIONS

INSPIREM-NOS!
ACTIVITAT 4

1. Aneu revisant i compartint la informació generada per les diverses accions realitzades. Per poder fer un buidat el més operatiu possible podeu utilitzar, si us és útil, la següent graella, fer un mapa conceptual... però recordeu que no és necessari que hàgiu fet totes les accions proposades, així que adapteu la idea al vostre procés. A més, us recomanem que aneu fent la distribució de les idees en una pissarra o paper mural gran amb post-its, així us serà més útil per realitzar la segona part de l'activitat. - **1h**

Accions d'exploració	Tipologia de la idea			
	Punts de vista/ perspectives	Necessitats de les persones	Pors o dificultats amb les què es troben	Idees i propostes
Idees de les entrevistes				
Idees de la pregunta massiva				
Idees del document <i>Us imagineu una biblioteca escolar...</i> i altres bones pràctiques				
Idees de la visita inspiradora				
Idees del visionat dels vídeos d'experiències				

2. Ara analitzeu la informació i mireu de fer una segona classificació en base a les categories que us proposem, per sintetitzar encara una mica més: - **1h**

Temes que representen un desafiament	Reflexions sobre el tema El personal docent/els infants/les famílies necessiten/volen/tenen ..... però/ tot i/ degut a.....	Idees, oportunitats i possibles solucions (recollides en la fase d'exploració! No es tracta de posar-se a idear, encara!)
Exemple a partir del perfil del personal docent, en base al repte "Com podria la biblioteca contribuir a la implementació del treball per projectes?"		
Els materials i la informació dels projectes	<p>Els docents necessiten oferir materials que ajudin als infants a avançar en la resposta de les seves preguntes i, tot i que saben que a la biblioteca del centre hi ha algunes coses, el que hi poden trobar és desconegut per ells i sovint antic i insuficient, de manera que treuen la informació d'altres bandes.</p> <p>Molts dels docents tenen els seus propis materials però allò que generen o els recursos que seleccionen no es guarden de forma organitzada de manera que la resta del claustre els pugui utilitzar.</p> <p>El personal docent demana informació a les famílies i els infants, encara que aquesta demanda no respon a una planificació global de centre de com acompanyar als infants cap a l'autonomia progressiva en la recerca d'informació.</p> <p>A CI i a CM es treballa un projecte a l'àrea de medi, però a partir del material d'una editorial.</p>	<p>Començar cada claustre presentant un llibre.</p> <p>Muntar lots de llibres per als departaments/aula de mestres en base a diversos temes.</p> <p>Fer reunions de coordinació entre els departaments/cicles i la biblioteca un cop al trimestre/mes, per tal que l'equip de la biblioteca pugui conèixer els projectes que s'estan desenvolupant i preparar/buscar materials adients, visites d'experts, sortides,... amb els docents que els acompanyen.</p> <p>Crear una biblioteca digital per anar recollint els recursos que generen i seleccionen els docents.</p> <p>Acordar un pla d'acompanyament dels projectes de recerca que estableixi com es formularan les demandes d'informació en cada nivell i el grau de guiatge d'aquests processos.</p>
Manca de temps del personal docent ...		

Temes que representen un desafiament	Reflexions sobre el tema El personal docent/els infants/les famílies necessiten/volen/tenen ..... però/ tot i/ degut a.....	Idees, oportunitats i possibles solucions (recollides en la fase d'exploració! No es tracta de posar-se a idear, encara!)

Aquest quadre us hauria de permetre resumir

- Quines són les opinions i els temes principals.
- Les idees més rellevants i que connecten d'una forma més eficient amb els desafiaments i les necessitats que el repte suposa per als diferents membres de la vostra comunitat educativa.
- Les diferències i coincidències que hi ha en la forma de veure i viure el repte per part dels infants, les famílies i els docents.
- El concepte i el potencial de la biblioteca que són capaços de visibilitzar a l'hora d'enfrontar els reptes individuals i col·lectius del centre.
- I les principals idees per donar resposta al repte.

ABANS DE PASSAR A LA SEGÜENT FASE....

Coses que no podeu oblidar per a continuar:

• Elaboreu un mapa d'allò què heu après:

A partir del document elaborat en la segona i darrera activitat d'aquest mòdul elaboreu un mapa per compartir el procés i els resultats d'aquesta fase.

• Contacteu amb el mentor/a:

Contacteu de nou amb el vostre mentor/a per fer-li saber els avenços que heu fet en aquesta fase a partir de les informacions següents:

- Sobre quins aspectes del repte hem pogut investigar i obtenir informacions de valor? I quin són els nostres supòsits o conclusions?
- Quins són els aspectes sobre els què necessitem investigar més per avançar?

De ben segur que a partir d'aquestes dues qüestions us podrà fer algun suggeriment que us ajudi.

Si no ho heu fet abans, aprofiteu també aquest correu per programar amb ell/a una visita o vídeotrucada de cara a la propera fase.

• Compartiu i difongueu que la biblio(r)evolució està en marxa!

Presenteu el mapa d'allò que heu après amb l'ajuda i participació de tants!

Algunes possibilitats:

- Penjar el mapa-mural al vestíbul del centre.
- Preparar una entrada pel blog.
- Enviar un missatge als grups de whatsapp de les classes.
- Pensar en quines piulades a Twitter poden resumir les conclusions principals i les grans descobertes. No us oblideu l'etiqueta #bibliorevolució!
- Publicar una selecció de fotos a instagram.

• **Tot a punt?**

Si us és útil, reviseu aquesta llista abans de passar a la fase següent!

- Heu realitzat entrevistes i altres accions per a recollir idees entre tota la comunitat.
- Heu investigat pràctiques inspiradores.
- Heu organitzat, analitzat i reflexionat tota la informació generada.
- Heu difós el procés de recollida d'informació i les conclusions a les què heu arribat amb la comunitat educativa i el món sencer.

Esteu a punt i molt a prop de resoldre el vostre repte!

3

IDEEM I COCREEM!

Ha arribat l'hora de concretar una acció que atorgui nous usos a la biblioteca i la situï com un agent de resposta a una necessitat o aspiració del centre!

Què hem aconseguit fins ara? Definir un repte i recollir moltes idees!

Què ens proposem? Concretar una proposta que respongui al repte plantejat.

Nota important: en aquesta fase és en la que us recomanem una intervenció més directa del vostre mentor o mentor/a. En funció de la quantitat i la qualitat de la informació recollida en la fase anterior podeu optar per convidar-lo/la a participar de l'activitat número 5 o número 6. Acordeu amb ell/a una data i una hora de trobada i si podrà venir físicament al centre o si us pot acompanyar a través d'algun altre mitjà com la vídeotrucada.

3

IDEEM I COCREEM! ACTIVITAT 5:

PLUJA D'IDEES

IDEEM I COCREEM
ACTIVITAT 5

 Durada: 2 h

Participants: grup impulsor i el mentor/a, si s'escau.

Materials: gomets de 3 o 4 colors, post-it de colors, pissarra o paper mural gros, bolígrafs i/o retoladors.
Taula resultant de la darrera dinàmica de la fase anterior.

La clau per aconseguir una bona proposta és tenir moltes idees i una bona anàlisi! En la fase anterior n'heu recollit moltes i segur que algunes d'elles heu vist que connectaven de manera directa amb necessitats i desitjos de la comunitat educativa.

En aquesta activitat us proposem partir de la darrera anàlisi per tal d'acabar de seleccionar possibles temes de treball que us facin pensar en idees motivadores gairebé de forma immediata.

1. Agafeu el quadre de la darrera activitat de la fase anterior i feu-ne una lectura en veu alta, per revisar tot el que vau recollir. - **15'**
2. Partint dels temes que representen un desafiament i les reflexions, disposeu-vos a fer una **pluja d'idees de possibles solucions**, per complementar i enriquir les idees aportades per la comunitat educativa. Anoteu-les a sota o al costat de les que ja teníeu. - **15'**

Algunes normes per a fer una pluja d'idees:

- **Deixeu el judici per després:**

Ara no hi ha bones o males idees. Ja farem tria més endavant!

- **Fomenteu les idees salvatges:**

Encara que una idea no sigui realista, pot despertar una gran idea a algú altre i esdevenir la llavor d'un projecte molt innovador.

- **Construiu sobre les idees dels altres:**

Penseu “i” enlloc de “però”!

- **Manteniu-vos enfocats:**

No perdeu de vista les necessitats o subreptes que heu observat i recollit en la fase anterior, ni el repte global.

- **Escolteu les idees dels altres:**

Totes les idees són importants i en poden suggerir de noves.

- **Sigueu visuals:**

Dibuixeu les idees, en lloc d'escriure-les només. A vegades un simple dibuix pot explicar molt més que moltes paraules.

- **Busqueu la quantitat més que la qualitat:**

Poseu-vos per exemple el repte de generar 5 idees per tema, després sobrepassau aquesta xifra. Per exemple: 50 idees en 15 minuts.

3. De totes les idees recollides en el quadre, cada participant haurà d'escollir les seves 5 idees preferides. - **15'**

4. A partir del resultat, escriviu en una pissarra gran o un mural el vostre repte. A sota poseu-hi cadascuna de les idees o solucions seleccionades. Cadascuna en un full o quadradet. Ara, individualment voteu seguint criteris com, per exemple, els que us proposem a continuació: - **15'**

- Les 3 idees més fresques i innovadores.
- Les 3 que tenen més capacitat de transformació i impacte sobre el repte global plantejat i la realitat del centre.
- Les 3 que més us motiven.
- Les 3 més realistes i factibles.

Podeu establir un color de gomet per cadascuna de les categories anteriors. Us ajudarà a visualitzar quines tenen més vots, quines percebeu com a més equilibrades... Aquells centres que vulguin, poden obrir aquesta activitat a un grup més gran que el del propi grup impulsor, que inclogui, per exemple, a les persones entrevistades, el mentor o mentora ...

5. Feu un petit debat sobre els vots emesos i escolliu una idea o un conjunt d'idees que puguin constituir una solució al vostre repte. Quan tingueu clara la idea o el projecte, resumiu la següent informació: - **30'**

El nostre repte: *Com podríem...?*

La nostra idea/solució:

Propòsit: necessitats, mancances i horitzons a les què respon.

Representació visual del la idea/solució:

3

IDEEM I COCREEM! ACTIVITAT 5:

PLUJA D'IDEES

IDEEM I COCREEM
ACTIVITAT 5

6. Penseu amb quins aliats o agents la idea podria prendre una nova dimensió! Teniu en el vostre context alguna entitat o institució que pugui participar de la idea i ajudar-vos a enriquir-la? Feu un petit llistat de possibles col·laboradors i allò que podria guanyar i aportar cadascun: - **30'**

Possibles col·laboradors	Què ens podrien aportar?	Què hi podrien guanyar ells?

Alerta! És molt important que aquestes col·laboracions construeixin una relació de cooperació on tothom doni i tothom rebi.

Recomanacions:

- **De cara a la propera reunió...** pot ser interessant preparar una petita presentació de la idea per aquestes possibles aliances, així com de la proposta exacta de col·laboració que els volem fer a cadascun dels agents, si volem sondejar la seva disposició a participar del projecte.
- També seria molt bonic **convidar** a la propera reunió a aquells que poden tenir un paper més important, per tal que puguin participar de la construcció de la idea final.

🕒 **Durada:** 2 h

Participants: grup impulsor i possibles entitats col·laboradores. El mentor/a, si s'escau.

Materials: papers, pissarra o paper mural gros, bolígrafs i/o retoladors.

Al llarg d'aquesta activitat acabarem de concretar i imaginar la nostra proposta!

1. Desglosseu l'experiència de l'usuari "tipus" en la implementació de la vostra idea, a partir d'un *Storyboard*. - **60'**

Aquest recurs us proposa escenificar mitjançant dibuixos els moments clau de la vostra acció atenent a totes les fases: l'inici, allò que viu l'usuari durant la seva implementació i el final o tancament. Podeu començar amb unes vinyetes que presentin l'usuari diana de l'acció i, a continuació, plasmar de forma visual la pel·lícula de tot allò que viuran les persones, un cop implementem la idea.

3

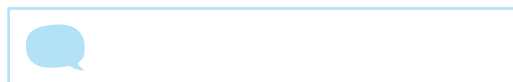
IDEEM I COCREEM! ACTIVITAT 6:

DE LA IDEA A LA PROPOSTA

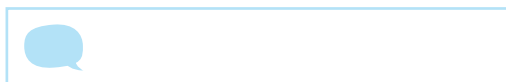
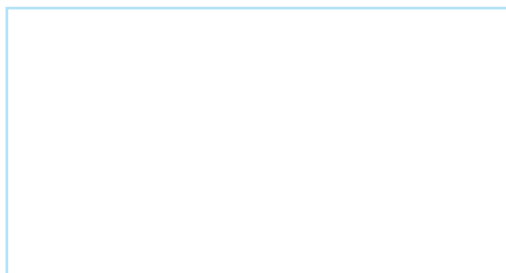
IDEEM I COCREEM
ACTIVITAT 6

Si us és útil, useu el guió o planella que us adjuntem. Com veieu, cada escena o vinyeta té un espai per introduir una petita explicació del moment.

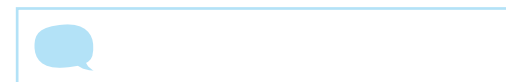
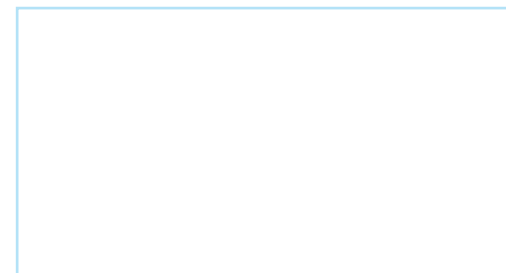
TÍTOL

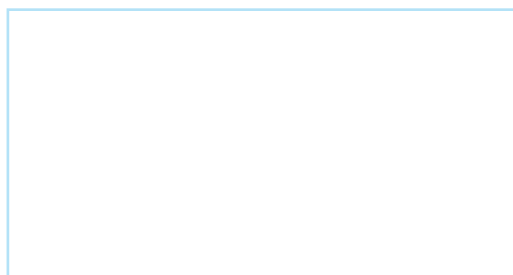
ESCENA

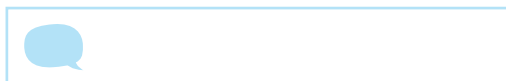
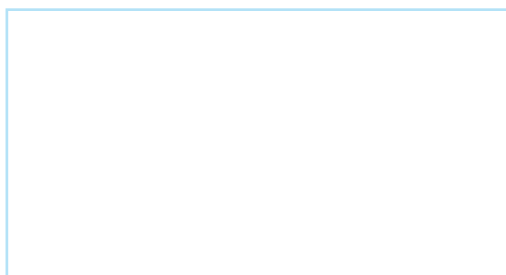
ESCENA

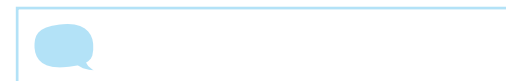
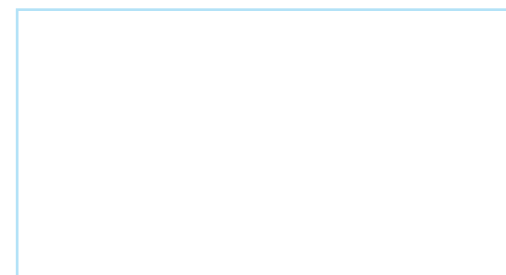
ESCENA

ESCENA

ESCENA

Si ho creieu convenient, per acabar d'arrodonir el prototip podeu enregistrar un petit vídeo (directament amb un telèfon mòbil) en el què aneu mostrant per ordre cada escena i en el què una veu en *off* vagi explicant allò que passa a cada moment. El vídeo del *storyboard* no hauria de superar el minut de durada. I recordeu que és un nou material ideal per ser compartit a les xarxes socials com a *making off* del projecte.

La historieta hauria de respondre les següents preguntes:

- A qui s'adreça l'acció?
- Quins comportaments, necessitats o característiques defineixen els destinataris de la proposta?
- Com, aquests destinataris coneixeran la proposta?
- Com, quan i on començaran a usar/participar de la proposta?
- Què els passarà als destinataris quan estiguin participant?
- Com la idea els ajudarà a llarg termini?

2. I ara penseu en la resposta a totes aquestes qüestions logístiques: -30'

Pla d'acció				
Què cal fer perquè la idea sigui una realitat?	Calendari - Cronograma	Responsable	Equip de treball i col·laboradors	Recursos i materials necessaris
1.				
2.				
3.				
...				

3. Per últim, marqueu-vos unes metes i definiu quins indicadors establireu per avaluar els resultats de la implementació: **-30'**

Metes	Indicadors d'èxit	Elements a observar quan s'implementi la idea*

*Aquí podeu recollir dubtes o hipòtesis que tingueu sobre la implementació de la vostra idea. Si ho considereu, els podeu formular en forma de preguntes clau.

Més enllà de les propostes específiques que hagueu pogut establir, l'avaluació de la posada en marxa de la idea hauria de recollir:

- Allò que la idea ha tingut de bo.
- Allò que es podria millorar o que no ha funcionat.
- Allò inesperat.

Aquesta mirada crítica serà imprescindible per continuar fent avançar la idea, un cop implementada!

Recomanacions:

- Pels més agosarats: si hi ha alguna petita part de la vostra solució (una app, una eina digital...) que creieu que seria útil cocrear mitjançant un prototip en 3D, no us en esteu! Agafeu material artístic de l'escola, material reciclat o allò que més us inspire, i construïu-lo. Podeu, fins i tot, involucrar a l'alumnat en la seva construcció i exposar la vostra maqueta o prototip en un lloc ben destacat del centre perquè tota la comunitat us pugui donar la seva opinió. Si ho feu no us oblideu de compartir-ho amb nosaltres a través de les xarxes amb l'etiqueta #bibliorevolució, ens encantarà descobrir-ho!

ABANS DE PASSAR A LA SEGÜENT FASE....

Coses que no podeu oblidar per a continuar:

• Elaboreu un mapa d'allò què heu après:

Resumiu allò que heu après en aquesta fase per poder-ho compartir!

• Compartiu i difongueu la vostra idea biblio(r)evolucionària!

Feu servir tots els mitjans possibles per compartir la proposta que heu ideat per resoldre el vostre repte!

• Tot a punt?

Si us és útil, reviseu aquesta llista per assegurar-vos que esteu a punt per passar a la fase següent!

- Heu generat moltes idees noves centrades en les necessitats i els desafiaments que us imposa el vostre repte.
- Heu valorat totes les opcions i heu escollit aquella més poderosa, motivadora, factible!
- Heu organitzat allò que caldria fer per a poder-la implementar i heu definit els indicadors i les preguntes per a avaluar-la.
- Heu difós la idea amb la comunitat educativa i el món sencer.
- Heu enviat la vostra solució final al mentor/a.

Felicitats!!! Ho heu aconseguit!

3 CELEBREM I COMPARTIM

Tot junts, amb la suma de l'esforç de molts/es hem arribat al final! És el moment de compartir-ho i celebrar-ho!

Què hem aconseguit fins ara? Definir un repte, recollir moltes idees i concretar una proposta que li dóna resposta!

En definitiva, UN CANVI! Un centre una mica millor, una comunitat activa i més cohesionada i una biblioteca amb noves dimensions d'acció i la capacitat de revolucionar el centre!

Quin és el proper pas? La implementació! Però, abans, cal celebrar i compartir tot el que hem après en el camí d'arribar fins aquí!

3

CELEBREM I COMPARTIM ACTIVITAT 7:

COMPARTIU EL PROCÉS I EL RESULTAT!

**CELEBREM I
COMPARTIM
ACTIVITAT 7**

⌚ Durada: 2 h

Participants: grup impulsor.

Materials: papers, ordinador/s, bolígrafs i/o retoladors. També accés a tots els documents, fotos i vídeos de les activitats anteriors.

A continuació us proposem que treballem en l'elaboració de 3 materials que la Crida Biblio(r)evolució farà servir per compartir i socialitzar l'experiència i les propostes dels centres participants.

La proposta és crear un relat per exemplificar, en tres formats diferents, tant la vostra idea com el procés de treball que us ha permès trobar-la.

UN VÍDEO
(màxim 5')

- El procés de treball.
- Proposta ideada (simulació, entrevistes, tràiler, anunci... imaginació i emoció al poder!).

UN PETIT TEXT
(2-3 pàgines)
(Sobre el procés de cocreació i la reflexió sobre els aprenentatges aconseguits)

- Títol de la proposta o la idea desenvolupada.
- Problemes/necessitats del centre: punt de partida i motivació per participar.
- L'equip impulsor.
- El repte i els propòsits inicials.
- La inspiració i l'anàlisi.

UN PETIT TEXT

(2-3 pàgines)
(Sobre el procés de
cocreació i la reflexió
sobre els aprenentatges
aconseguits)

- La proposta o solució ideada.
- Conclusions i valoració.

UN PÒSTER

(sobre la proposta
ideada)

- Nom de la proposta
- Quina era la nostra necessitat de centre?
- Quin repte ens hem marcat?
- Quina solució hem cocreat? (descripció general, agents que implica, canvis/avenços que suposa i impacte esperat)
- Selecció de fotos
- Nom del mentor/a
- Dades del centre

Poseu-vos a la pell del lector! Penseu què li pot interessar conèixer de la vostra experiència als membres de la vostra comunitat educativa, a altres centres educatius, als membres del jurat de la crida... i **expliqueu** el procés com **una història**, no com una simple enumeració d'activitats fetes:

- de forma visual i creativa (incorporant fotografies, gràfics, dibuixos,...),
- amb claredat, concisió,
- **i molta emoció!**

És important que els relats permetin conèixer:

- El punt de partida: problemes, necessitats i desitjos que us van motivar a participar.
- Qui sou i com us heu organitzat.
- El repte escollit.
- El procés de treball transversal que heu articulat per passar del repte a la solució.
- La idea final:
  - Descripció general.
  - Destinataris.
  - Aliances i agents implicats.
  - Canvis/avenços que suposa.
  - Impacte esperat sobre el repte general.
  - Les 3 coses més interessants de la idea.
- La idea final:
  - Què heu après i què us ha permès la crida.
  - Quines dificultats i frustracions heu hagut de superar.
  - Amb què us heu sentit més còmodes i què canviaríeu.

Un cop acabats els 3 materials caldrà que els envieu a la Fundació Jaume Bofill, per tal que es puguin penjar al web d'**Educació Demà** i usar com a suport a la jornada final de la crida.

Si useu aquesta guia de forma autònoma, sentiu-vos lliures de crear els materials que considereu i compartiu-ho amb nosaltres a les xarxes amb l'etiqueta de la crida:

- Creeu un tràiler o una petita pel·lícula de la vostra idea.
- Desenvolpeu una maqueta, si heu pensat en desenvolupar una app o algun recurs digital.
- Imagineu un possible anunci de la vostra idea.
- Munteu una exposició per compartir tot el projecte que heu desenvolupat.
- ...

Qualsevol opció és bona per compartir tot l'aprenentatge que heu fet com a equip de la biblio(r)evolució!

Recomanacions:

- **Actueu i construïu el canvi!** Tot el procés que heu fet és un coneixement molt valuós que s'ha de transferir a la comunitat educativa, pel que us animem a compartir la vostra història de canvi per contagiar i inspirar a d'altres biblio(r)evolucionaris com vosaltres.
- **Difoneu els 3 materials elaborats!** En aquest aspecte, us recomanem que en feu difusió directa a través dels vostres propis canals a les xarxes socials amb l'etiqueta #bibliorevolucio, al web o blog del centre, a la revista si és que en disposeu, al vestíbul del centre, en jornades on pugueu presentar la vostra experiència,... que no es quedi tot en un calaix!

3

CELEBREM I COMPARTIM ACTIVITAT 8: CELEBREU!

CELEBREU
ACTIVITAT 8

 Durada: 1 h

Participants: grup impulsor.

Materials: papers, bolígrafs i/o retoladors.

Després d'uns mesos de treball intens heu arribat al final del procés. Celebreu-ho! Us ajudarà a tancar, a fer visible el resultat de tota la feina feta i us donarà energia per tornar a somiar, tornar a projectar i seguir avançant!

Penseu en quin o quins tipus d'actes, accions o festes us imagineu i convideu a tota la comunitat educativa, les entitats de l'entorn i tots aquells i aquelles que us han acompanyat!

I si feu fotos de la celebració, penseu en com ens agradarà que les compartiu amb nosaltres a les xarxes!

GRÀCIES

PER COMPARTIR AQUESTA
AVENTURA BIBLIO(R)EVOLUCIONÀRIA!

FUNDACIÓ
JAUME
BOFILL
I
SANTALÓ

CRIDES
EDUCACIÓ
DE MÀ